

Testing the Impact of Social Responsibility Through the Moderating Role of Corporate Governance Variables on Jones' Adjusted Earnings Management Index for Banks and Financial Institutions Listed on the Tehran Stock Exchange

Akbar Bagheri*

Assistant Professor, Department of Economics, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

Hassan Abagheri

PhD Student, Financial Engineering, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

Delaram Torabi

PhD Student, Financial Engineering, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

Ebrahim Molla Ahmadi Namin

PhD Student, Financial Engineering, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

Abstract

The purpose of this research is to examine the effect of social responsibility, through the moderating role of corporate governance variables, on Jones' adjusted earnings management index for banks and financial institutions listed on the Tehran Stock Exchange. In this research, the independent variables are the corporate social

(Corresponding Author: Akbar.Bagheri@iaau.ac.ir)

How to Cite: Bagheri, A, .Abagheri H, .Torabi D. and Molla Ahmadi Namin, E. (2026). Testing the impact of social responsibility through the moderating role of corporate governance variables on Jones' adjusted earnings management index for the group of banks and financial institutions listed in the Tehran Stock Exchange. *Finance and Banking*, 1(1), 63- 86. doi: [10.22054/fiba.2024.75878.1008](https://doi.org/10.22054/fiba.2024.75878.1008)

responsibility scorecard and corporate governance factors. Jones' adjusted earnings management index is the dependent variable, while company size, financial leverage, and firm age are the control variables. The statistical population consists of banks and financial institutions active on the Tehran Stock Exchange, and a sample of 41 banks and credit institutions was selected. The data for the statistical sample were collected over five years, from 2017 to 2021. Multivariate regression analysis using a panel data method with fixed effects was employed to test the hypotheses. The results show a direct and significant relationship between social responsibility and Jones' adjusted earnings management index. Board size and board independence, as corporate governance mechanisms, moderate the relationship between social responsibility and Jones' adjusted earnings management index. However, government ownership does not affect the relationship between corporate social responsibility and Jones' adjusted earnings management index.

Keywords: Banks and Financial Institutions Group, Corporate governance, Jones Adjusted Earnings Management Index, Social responsibility, Tehran Stock Exchange

آزمون اثر گذاری مسؤلیت پذیری اجتماعی از طریق نقش تعدیل گر متغیرهای حاکمیت شرکتی بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز برای گروه بانکها و مؤسسات مالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

اکبر باقری *

استادیار گروه اقتصاد، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران

حسن آباقری

دانشجوی دکتری مهندسی مالی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی،
اسلامشهر، ایران

دلارام ترابی

دانشجوی دکتری مهندسی مالی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی،
اسلامشهر، ایران

ابراهیم ملأ احمدی نمین

دانشجوی دکتری مهندسی مالی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی،
اسلامشهر، ایران

چکیده

هدف این پژوهش آزمون اثر گذاری مسؤلیت پذیری اجتماعی از طریق نقش تعدیل گر متغیرهای حاکمیت شرکتی بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز برای گروه بانکها و مؤسسات مالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در این پژوهش، متغیرهای مستقل شامل کارت امتیازی مسؤلیت پذیری اجتماعی شرکت و عوامل حاکمیت شرکتی هستند، در حالی که شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز به عنوان متغیر وابسته و متغیرهای کنترلی شامل اندازه شرکت، اهرم مالی و سن شرکت در نظر گرفته شده اند. جامعه پژوهش با توجه به موضوع و کاربرد آن برای گروه بانکها و مؤسسات مالی فعال در بورس اوراق بهادار تهران تعیین شده است. در این مطالعه، ۴۱ بانک و مؤسسه مالی اعتباری به عنوان نمونه انتخاب شدند. داده های مربوط به نمونه آماری از سال ۱۳۹۷ تا پایان سال ۱۴۰۱ به مدت پنج سال جمع آوری شده است. برای بررسی فرضیه ها، در این تحقیق از تحلیل رگرسیون چندمتغیره با استفاده از روش داده های تابلویی با اثرات ثابت استفاده شده است. نتایج نشان داد که بین مسؤلیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت، رابطه ای مستقیم و معنادار وجود دارد. همچنین، اندازه هیئت مدیره و استقلال هیئت مدیره به عنوان عوامل حاکمیت شرکتی، رابطه بین مسؤلیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز را اصلاح می کنند. باین حال، مالکیت دولت تأثیری بر رابطه بین مسؤلیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت ندارد.

کلیدواژه ها: مسؤلیت پذیری اجتماعی، حاکمیت شرکتی، شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز، گروه بانکها و مؤسسات مالی، بورس اوراق بهادار تهران.

مقدمه

امروزه نقش واحدهای تجاری در جامعه به طور قابل توجهی تغییر یافته است. انتظار می‌رود که این واحدها نه تنها به فکر افزایش سود خود باشند، بلکه نسبت به جامعه نیز پاسخگو بوده و برای آن مفید واقع شوند. واحد تجاری نمی‌تواند از جامعه جدا باشد و جامعه نیز نمی‌تواند بدون واحدهای تجاری وجود داشته باشد؛ بنابراین، بین واحد تجاری و جامعه یک ارتباط دوطرفه وجود دارد که می‌توان آن را تحت عنوان مسئولیت اجتماعی شرکتی بررسی کرد (ساندهو و کاپور، ۲۰۱۰).

گریفین و بارنی مسئولیت اجتماعی شرکتی را به عنوان مجموعه‌ای از وظایف و تعهدات تعریف می‌کنند که سازمان باید در جهت حفظ، مراقبت و کمک به جامعه‌ای که در آن فعالیت می‌کند، انجام دهد (فلمینگ، ۲۰۰۲). شرکت‌ها به عنوان اعضای جامعه و شهروندان آن، به این درک رسیده‌اند که وجودشان وابسته به جامعه است و قوانین و اصول خود را از محیط اجتماعی که در آن فعالیت می‌کنند، می‌گیرند. به همین دلیل، آن‌ها باید نقش، محدوده و هدف خود را در کنار درک کامل از تأثیرات و مسئولیت‌های زیست‌محیطی و اجتماعی خود مرتبط سازند (صالحی و آذری، ۲۰۰۹).

در محیط رقابتی امروز، با توجه به بی‌اعتمادی‌های محیطی و فضای رقابتی شدید، سازمان‌ها نیاز دارند که به طور فزاینده‌ای زیرک و انطباق‌پذیر باشند. برای برتری نسبت به یکدیگر، آن‌ها به دنبال روش‌هایی برای بهبود عملکرد خود هستند. در این میان، کیفیت حاکمیت شرکتی اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند، زیرا بر ایجاد ثروت و عملکرد مالی مؤثر است و در نتیجه، ضرورت فزاینده‌ای در محیط رقابتی کنونی دارد (ایرلند و وب، ۲۰۰۷).

با توجه به نقش و اهمیت مسئولیت اجتماعی شرکتی و حاکمیت شرکتی، این پژوهش سعی دارد به بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز بپردازد و نقش تعدیل‌گر حاکمیت شرکتی را در این رابطه برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تحلیل قرار دهد.

ادبیات نظری و پیشینه پژوهش

حاکمیت شرکتی، مسئولیت پذیری اجتماعی و ارتباط آن با مدیریت سود شرکت:

در مطالعه حاضر، چندین پرسش کلیدی مطرح می شود که هدف اصلی تحقیق را مشخص می کند:

- ❖ آیا ارتباط مستقیم و معنادار بین مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت برقرار است؟
- ❖ آیا حاکمیت شرکتی (متغیرهای حاکمیت شرکتی) موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت می گردد؟
- ❖ آیا مالکیت دولتی موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت می گردد؟
- ❖ آیا اندازه هیئت مدیره موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت می گردد؟
- ❖ آیا استقلال هیئت مدیره موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت می گردد؟

بنابراین، آزمون نقش تعدیل گر متغیرهای مبتنی بر حاکمیت شرکتی به منظور بررسی ارتباط معنادار بین اثرگذاری مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز در شرکت های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان مسئله اصلی تحقیق مدنظر محقق می باشد.

از سوی دیگر، وظیفه سازمان ها محدود به پیشینه سازی سود و بازده اقتصادی نیست، بلکه شامل تمام جنبه های محیطی و خدمات اجتماعی نیز می شود؛ بنابراین، تمامی سازمان ها باید چهار نوع از مسئولیت های اجتماعی را اجرا و رعایت کنند: مسئولیت های بشردوستانه، مسئولیت های اخلاقی، مسئولیت های قانونی و مسئولیت های اقتصادی (رحیمیان و همکاران، ۱۳۹۱).

واحدهای اقتصادی ناگزیر از قبول مسئولیت‌های اجتماعی خود هستند، همان‌طور که در مورد مسئولیت‌های اقتصادی آنان نیز چنین است. لذا نتایج حاصل از این تحقیق می‌تواند گروهی از عوامل مؤثر بر مسئولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی شرکت‌ها را که همانا تأثیر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر آن است، به تصویر کشد و موضوعی با اهمیت بالایی خواهد بود.

امروزه هیچ تردیدی در اهمیت و جایگاه حاکمیت شرکتی برای موفقیت شرکت‌ها وجود ندارد؛ چراکه این موضوع با توجه به رخدادهای سال‌های اخیر و بحران‌های مالی شرکت‌ها، اهمیتی بیش‌ازپیش یافته است. حاکمیت شرکتی می‌تواند باعث ارتقای استانداردهای تجاری شرکت‌ها، تشویق، تأمین و تجهیز سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاران و بهبود امور اجرایی آن‌ها گردد و یکی از عناصر اصلی در بهبود کارایی اقتصادی شرکت‌هاست؛ زیرا ناظر بر روابط سهامداران، هیئت‌مدیره، مدیران و سایر ذینفعان آن‌هاست.

بنابراین، تحقیق حاضر که به بررسی رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی، سازوکارهای حاکمیت شرکتی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد، می‌تواند منظر جدیدی از مسائل مربوط به سرمایه‌گذاری و بورس اوراق بهادار را آشکار سازد.

مدل مدیریت سود تعدیل‌شده جونز:

مدل جونز یکی از مدل‌های پایه‌ای تحقیقات مربوط به کشف مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری است که در سال ۱۹۹۱ ارائه گردید. مدل جونز تعدیل‌شده (دیچو، اسلوان و سئینی، ۱۹۹۵)، شکل گسترش‌یافته مدل جونز است. همان‌طور که قبلاً گفته‌شده، در مدل جونز فرض می‌شود که درآمد فروش تماماً جز اقلام تعهدی غیراختیاری است. این درحالی است که مدیران می‌توانند با اتخاذ سیاست‌های اعتباری، فروش نسبه را افزایش و در نتیجه سود را افزایش دهند. برای رفع این مشکل دیچو و همکاران (۱۹۹۵)، با کسر نمودن متغیر تغییرات در حساب‌های دریافتنی از تغییرات درآمد فروش، مدل تعدیل‌شده‌ای از مدل جونز را برای اندازه‌گیری مدیریت سود پیشنهاد دادند؛ بنابراین برای محاسبه اقلام تعهدی اختیاری کافی است که از مجموع اقلام تعهدی، اقلام تعهدی غیراختیاری کسر

گردد. لذا در این مدل در اولین قدم، ارتباط مجموع ارقام تعهدی برای یک دوره مشخص که به دوره رویداد معروف است، با متغیرهای فروش و اموال، ماشین آلات و تجهیزات، به شرح زیر برآورد می گردد:

(۱)

$$\frac{TA_{it}}{A_{it-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{it-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_{it}}{A_{it-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_{it}}{A_{it-1}} \right) + \varepsilon_{it}$$

که در آن:

TA_{it-1} : جمع ارقام تعهدی (سود خالص قبل از ارقام غیر مترقبه منهای جریانهای نقدی عملیاتی) شرکت i در سال t ، روش دیگر محاسبه جمع ارقام تعهدی عبارت است از:
 TA : هزینه استهلاک - (حصه جاری بدهیهای بلندمدت - بدهیهای جاری) - (وجوه نقد - داراییهای جاری)

A_{it-1} : جمع داراییهای شرکت i در سال $t-1$

ΔREV_{it} : تغییرات درآمد فروش شرکت i در سال t نسبت به سال $t-1$

PPE_{it} : مبلغ ناخالص اموال، ماشین آلات و تجهیزات شرکت i در سال t

برای کاهش ناهمسانی واریانس همه متغیرها بر جمع داراییهای اول دوره تقسیم می شوند، پس از تخمین پارامترهای مدل بالا از طریق مدل های سری یا مقطعی، ارقام تعهدی غیراختیاری (NDA) به شرح زیر برای «دوره برآورد» حساب می شود:

(۲)

$$NDA_{it}/A_{it-1} = TA_{it}/A_{it-1} = \alpha_1 [1/A_{it-1}] + \alpha_2 [\Delta REV_{it}/A_{it-1}] + \alpha_3 [PPE_{it}/A_{it-1}] + \varepsilon_i$$

در مرحله آخر، ارقام تعهدی اختیاری (DA) به شرح زیر حساب می شود.

$$DA_{it} = \frac{TA_{it}}{A_{it-1}} - NDA_{it}$$

که در آن از طرفی NDA_{it} بر اساس مدل تعدیل یافته جونز محاسبه شده است. مدل جونز تعدیل شده (دیچو، اسلوان و سئینی، ۱۹۹۵)، شکل گسترش یافته مدل جونز است. این مدل توسط دیچو، اسلوان و سئینی (۱۹۹۵) ارائه گردید. همان طور که قبلاً گفته شده، در مدل جونز فرض می شود که درآمد فروش تماماً جز اقلام تعهدی غیراختیاری است. این در حالی است که مدیران می توانند با اتخاذ سیاست های اعتباری، فروش نسبه را افزایش و در نتیجه سود را افزایش دهند. برای رفع این مشکل دیچو و همکاران (۱۹۹۵)، با کسر نمودن متغیر تغییرات در حساب های دریافتی از تغییرات درآمد فروش، مدل تعدیل شده ای از مدل جونز را برای اندازه گیری مدیریت سود پیشنهاد دادند

بنابراین اقلام تعهدی غیراختیاری (NDA) در مدل پیشنهادی آنها برای شرکت i به شکل زیر محاسبه می شود:

(۴)

$$\frac{NDA_{it}}{A_{it-1}} = \alpha_{0i} \left(\frac{1}{A_{it-1}} \right) + \beta_{1i} \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{A_{it-1}} \right) + \beta_{2i} \left(\frac{PPE_{it}}{A_{it-1}} \right)$$

ΔREC_{it} : تغییرات حساب ها و اسناد دریافتی شرکت i در سال t نسبت به سال $t-1$

مروری بر مطالعات داخلی و خارجی

کبیر و مین تای (۲۰۲۰) به بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی شرکتی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز با در نظر گرفتن متغیر تعدیل گر حاکمیت شرکتی پرداختند. نتایج رگرسیون نشان داد که فعالیت های مسئولیت اجتماعی شرکتی بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت ها به طور مثبت تأثیر می گذارد. علاوه بر این، ویژگی های حاکمیت شرکتی، مانند اندازه هیئت مدیره و استقلال هیئت مدیره، رابطه مثبت بین مسئولیت اجتماعی شرکتی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز را تقویت می کند، اما چنین تأثیری از طریق متغیر مالکیت دولتی وجود ندارد.

سعیدی و همکاران (۲۰۱۵) در بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی شرکتی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز با در نظر گرفتن متغیر واسطه ای مزیت رقابتی بیان می کنند:

آزمون اثرگذاری مسئولیت پذیری اجتماعی از طریق نقش ... | باقری و همکاران | ۷۱

رابطه مستقیم بین مسئولیت اجتماعی شرکت (CSR) و عملکرد شرکت که توسط بسیاری از محققان مورد بررسی قرار شده است، به نظر می‌رسد ساختگی و مبهم است. دلیل این است که بسیاری از عوامل به طور غیرمستقیم بر این رابطه تأثیر می‌گذارند؛ بنابراین این محققان در این مطالعه مزیت رقابتی، شهرت و رضایت مشتری را به عنوان سه واسطه احتمالی در رابطه CSR و عملکرد شرکت در نظر گرفته‌اند. یافته‌های حاصل از بررسی ۲۰۵ شرکت‌های تولیدی نشان می‌دهد که با توجه به اثر مثبت CSR بر مزیت رقابتی، شهرت و رضایت مشتری، شهرت و مزیت رقابتی میانجی‌گر رابطه میان CSR و عملکرد شرکت هستند.

وانچرون (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی ارتباط بین مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد آن‌ها در صنعت هتلداری جزیره خوساموئی در تایلند» به ارتباط مثبت بین مسئولیت پذیری اجتماعی و ROA و ROE به عنوان شاخص‌های عملکرد دست یافت.

عقیف و آنتادجایا (۲۰۱۸) در مقاله‌ای با عنوان «مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد: شواهدی از اندونزی» به این نتیجه رسیدند که مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها در حوزه کارکنان و اجتماع، اندازه شرکت، سودآوری و اهرم مالی تأثیر مثبت معنی‌داری بر قیمت سهام دارند. بنابراین می‌توان گفت شواهدی وجود دارد که CSR بر سطح عملکرد شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

اوادیله و فاگیمی (۲۰۱۷) در مقاله خود با عنوان «مسئولیت پذیری اجتماعی و عملکرد مالی در توسعه اقتصادی در نیجریه» با بررسی ۴۰ شرکت نیجریه‌ای دریافتند که بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها و ROA و ROE به عنوان شاخص‌های عملکرد ارتباط مثبت وجود دارد.

روش^۱

این بررسی از نظر هدف کاربردی، از لحاظ روش پژوهش توصیفی و از حیث نحوه اجرا، این تحقیق از نوع علی- پس رویدادی خواهد بود.

تعریف عملیاتی متغیر وابسته تحقیق: DA_{it} : شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت i در سال t که طبق معادله شماره (۳) برابر است با:

$$DA_{it} = \frac{TA_{it}}{A_{it-1}} - NDA_{it}$$

متغیرهای مستقل: مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و متغیرهای حاکمیت شرکتی
مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی: تعریف مفهومی: مسئولیت اجتماعی تعهد واحدهای تجاری و جامعه (ذینفعان) به اعمال قانونی، اخلاقی و انسان دوستانه مناسب در حمایت و بهبود رفاه جامعه و هم واحدهای تجاری است که باید با ساختار اقتصادی و توانمندی بخش های ذینفع همراه باشد (اندرسون، ۱۹۸۹).

تعریف عملیاتی متغیرهای مربوط به حاکمیت شرکتی:

$GO_{i,t}$ = مالکیت دولتی شرکت i در سال t که برابر است با درصد سهام تحت تملک ارگان های دولتی.

$BS_{i,t}$ = اندازه هیئت مدیره شرکت i در سال t که برابر است با تعداد اعضای هیئت مدیره.

$BII_{i,t}$ = استقلال هیئت مدیره شرکت i در سال t که برابر است با نسبت تعداد اعضای غیرموظف هیئت مدیره به کل تعداد اعضای هیئت مدیره.

متغیرهای کنترل:

$LEVI_{i,t}$ = اهرم مالی شرکت i در سال t که برابر است با نسبت بدهی ها به دارایی ها.

$SIZE_{i,t}$ = اندازه شرکت i در سال t که برابر است با لگاریتم طبیعی کل دارایی ها.

$AGE_{i,t}$ = عمر شرکت i در سال t که برابر است با تعداد سال هایی که از تأسیس شرکت می گذرد.

تعریف عملیاتی: $CSR_{i,t}$ = مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت i در سال t که برای اندازه گیری آن از روش تحلیل محتوا استفاده می شود. به این صورت که با مبنا قرار دادن ارقام ذکر شده در جدول شماره یک، اگر یک قلم از افشای ارقام مسئولیت اجتماعی شرکت ها انجام شده باشد، امتیاز یک و اگر افشاء نشده باشد، امتیاز صفر داده می شود. از این رو، تعداد ارقام افشاء شده به کل ارقام قابل افشاء در گزارشگری مسئولیت اجتماعی شرکت ها بر اساس داده های مندرج در گزارش های سالانه شرکت ها، بیانگر درصد افشای مسئولیت اجتماعی شرکت ها یا امتیاز مسئولیت اجتماعی شرکت ها است (برزگر، ۱۳۹۲).
گفتنی این شاخص ها در یک دسته بندی کلی بر سه دسته «مؤلفه های بعد اقتصادی»، «مؤلفه های بعد اجتماعی» و «مؤلفه های بعد محیطی» تقسیم شده اند که در جدول شماره یک ارائه شده اند. در یک دسته بندی جزئی تر، این ابعاد به پانزده شاخص اقتصادی، بیست و هشت شاخص اجتماعی و هفده شاخص محیطی تقسیم می شوند که برای محاسبه مقادیر گزارشگری مسئولیت پذیری اجتماعی به کار گرفته می شوند. توضیح این که به عنوان مثال، در شاخص های اقتصادی، اگر شرکتی هشت مورد از پانزده مورد را گزارش کرده باشد، امتیاز گزارشگری مسئولیت پذیری اجتماعی آن از بعد اقتصادی، معادل هشت پانزدهم (تقریباً ۰/۵۳) خواهد بود. همچنین به منظور محاسبه گزارشگری مسئولیت پذیری اجتماعی کلی نیز اگر شرکتی پانزده مورد از شصت مورد را گزارش کرده باشد، امتیاز گزارشگری مسئولیت پذیری اجتماعی آن برابر ۰/۲۵ می باشد. همچنین، از مدل زیر برای آزمون فرضیه اصلی اول تحقیق حاضر استفاده می گردد ($\beta 1$):

$$DA_{it} = \beta 0 + \beta 1 CSR_{i,t} + \beta 2 LEV_{i,t} + \beta 3 SIZE_{i,t} + \beta 4 AGE_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

و از مدل زیر برای آزمون فرضیه اصلی دوم و فرضیه های فرعی مربوط به آن استفاده می گردد: ($\beta 5$ = فرضیه فرعی اول؛ $\beta 6$ = فرضیه فرعی دوم؛ و $\beta 7$ = فرضیه فرعی سوم)

$$DA_{it} = \beta 0 + \beta 1 CSR_{i,t} + \beta 2 GO_{i,t} + \beta 3 BSi,t + \beta 4 BLi,t + \beta 5 CSR_{i,t} * GO_{i,t} + \beta 6 CSR_{i,t} * BSi,t + \beta 7 CSR_{i,t} * BLi,t + \beta 8 LEV_{i,t} + \beta 9 SIZE_{i,t} + \beta 10 AGE_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

یافته‌ها

آزمون ریشه واحد (ایستایی متغیرها):

همان‌طور که ملاحظه می‌شود در کلیه‌ی متغیرها سطح معناداری در آزمون ریشه واحد آزمون دیکی- فولر تعمیم یافته (ADF) کوچک‌تر از ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد، متغیرها پایا هستند. نتایج حاصل از بررسی پایایی متغیرهای پژوهش با استفاده از این آزمون در جدول شماره‌ی (۱) ارائه شده است.

جدول شماره (۱): نتایج آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

p.value	آماره t	متغیرهای پژوهش
۰/۰۰۰	۲۷۳/۶۳۲	شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز
۰/۰۰۰	۳۷۱/۳۴۳	مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی
۰/۰۰۴	۱۳۱/۹۲۱	مالکیت دولتی
۰/۰۰۸	۲۰۷/۷۳۶	اندازه هیئت‌مدیره
۰/۰۰۰۴	۱۴۴/۸۷۳	استقلال هیئت‌مدیره
۰/۰۰۰	۳۰۵/۵۸	اهرم مالی
۰/۰۰۰۱	۲۳۱/۵۳	اندازه شرکت

منبع: یافته‌های تحقیق

تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از برآورد مدل‌های تحقیق

۲-۱- آزمون فرضیه اول:

فرضیه اول: بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

از مدل زیر برای آزمون فرضیه اصلی اول تحقیق حاضر استفاده می‌گردد (β_1):

$$DA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CSR_{i,t} + \beta_2 LEV_{i,t} + \beta_3 SIZE_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

جدول شماره (۲). نتایج آزمون چاو

فرضیه صفر	آماره F	سطح معناداری	نتیجه آزمون چاو
استفاده از مدل داده‌های تلفیقی	۳/۶۶۸	۰/۰۰۰	فرض صفر رد می‌شود

منبع: یافته‌های تحقیق

مطابق آنچه در جدول شماره (۲) دیده می‌شود، نتیجه آزمون چاو، نشان می‌دهد که احتمال به دست آمده برای آماره F کمتر از ۵ درصد است، بنابراین برای آزمون این مدل، داده‌ها به صورت تابلویی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

جدول شماره (۳). نتایج آزمون هاسمن

فرضیه صفر	آماره کای اسکوتر	سطح معناداری	نتیجه آزمون چاو
استفاده از مدل اثرات تصادفی	۱۲/۲۱	۰/۰۰۰	فرض صفر رد می‌شود

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به جدول شماره (۳) سطح معناداری آزمون هاسمن کمتر از ۰/۰۵ است، لذا برای برآورد ضرایب مدل مذکور، باید از مدل اثرات ثابت و روش حداقل مربعات تعمیم-یافته (EGLS) در جدول شماره (۴) استفاده گردد.

با توجه به نتایج جدول شماره ۴، از آنجاکه آماره t متغیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی بزرگ‌تر از $+1/965$ بوده و سطح معناداری آن‌ها کوچک‌تر از $0/05$ است، ارتباط بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران معنی‌دار است. به این ترتیب، فرضیه اول پژوهش حاضر مبنی بر این که «بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز شرکت رابطه معناداری وجود دارد»، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

آماره دوربین-واتسون مدل بین $1/5$ و $2/5$ قرار دارد. ضمناً سطح معناداری آماره F نیز $0/000$ است که پایین‌تر از $0/05$ بوده و نشان از معناداری مدل دارد. دیگر نکته قابل توجه در جدول شماره ۴-۷، ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل است. مقدار ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل مورد استفاده حدود 79 درصد می‌باشد که نشان می‌دهد حدود 83 درصد

از تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترل قابل توضیح است که مقدار قابل قبولی است.

جدول شماره (۴). آزمون فرضیه اول

متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره F	سطح معناداری
مقدار ثابت	۰/۴۷۲	۰/۰۹۴	۵/۰۳۵	۰/۰۰۰
مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی	۰/۸۰۳	۰/۰۸۶	۲/۱۹۱	۰/۰۳۴
اهرم مالی	-۰/۲۵۹	۰/۰۳۲	-۸/۲۱	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	۰/۳۲	۰/۰۱۱	۲/۳۱۶	۰/۰۳۶
عمر شرکت	-۰/۰۱۳	۰/۰۰۳	-۵/۰۰۷	۰/۰۰۰
آماره F		۲۲/۹۹	ضریب تعیین	۰/۸۲۱
سطح معناداری آماره F		۰/۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۷۳۳
روش EGLS (رفع اثرات احتمالی ناهمسانی واریانس)			مقدار دوربین- واتسون	۱/۷۵

منبع: یافته‌های تحقیق

۲-۲- آزمون فرضیه دوم: فرضیه دوم

حاکمیت شرکتی رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

۱-۲. مالکیت دولتی رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

۲-۲. اندازه هیئت مدیره رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

۳-۲. استقلال هیئت مدیره رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند.

• از مدل زیر برای آزمون، فرضیه اصلی دوم و فرضیه‌های فرعی مربوط به آن استفاده می‌گردد.

آزمون اثرگذاری مسئولیت پذیری اجتماعی از طریق نقش ... | باقری و همکاران | ۷۷

(β_5 = فرضیه فرعی اول؛ β_6 = فرضیه فرعی دوم؛ و β_7 = فرضیه فرعی سوم)

$$DA_{it} = \beta_0 + \beta_1 CSR_{i,t} + \beta_2 GO_{i,t} + \beta_3 BS_{i,t} + \beta_4 BI_{i,t} + \beta_5 CSR_{i,t} * GO_{i,t} + \beta_6 CSR_{i,t} * BS_{i,t} + \beta_7 CSR_{i,t} * BI_{i,t} + \beta_8 LEV_{i,t} + \beta_9 SIZE_{i,t} + \beta_{10} AGE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

در راستای برآورد ضرایب مدل مربوط به آزمون فرضیه دوم پژوهش، ابتدا برای تعیین روش داده‌های ترکیبی و تشخیص همگن یا ناهمگن بودن آن‌ها، از آزمون F لیمر استفاده می‌گردد. نتایج این آزمون در جدول شماره (۵) آمده است.

جدول شماره (۵). نتایج آزمون چاو

فرضیه صفر	اماره F	سطح معناداری	نتیجه آزمون چاو
استفاده از مدل داده‌های تلفیقی	۳/۳۹۱	۰/۰۰۰	فرض صفر رد می‌شود

منبع: یافته‌های تحقیق

مطابق آنچه در جدول شماره (۵) دیده می‌شود، نتیجه آزمون چاو، نشان می‌دهد که احتمال به‌دست آمده برای آماره F کمتر از ۵ درصد است، بنابراین برای آزمون این مدل، داده‌ها به صورت تابلویی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در ادامه در جدول شماره (۶)، با اجرای آزمون هاسمن، ضرورت استفاده از روش اثرات ثابت یا تصادفی، بررسی می‌گردد. با توجه به جدول شماره (۶)، سطح معناداری آزمون هاسمن کمتر از ۰/۰۵ است، لذا برای برآورد ضرایب مدل مذکور، باید از مدل اثرات ثابت استفاده نمود. نتیجه آزمون مدل با استفاده از مدل اثرات ثابت و روش حداقل مربعات تعمیم یافته برآوردی (EGLS) در جدول شماره (۶) ارائه شده است.

جدول (۶). نتایج آزمون هاسمن

فرضیه صفر	اماره کای اسکوتر	سطح معناداری	نتیجه آزمون چاو
استفاده از مدل اثرات تصادفی	۲۰/۳۵۳	۰/۰۲۶	فرض صفر رد می‌شود

منبع: یافته‌های تحقیق

با توجه به نتایج جدول شماره (۷)، از آنجا که آماره t متغیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی * مالکیت دولتی کوچک‌تر از ۱/۹۶۵+ بوده و سطح معناداری آن‌ها بزرگ‌تر از

۰/۰۵ است، بنابراین مالکیت دولتی نمی‌تواند موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران گردد. به این ترتیب، فرضیه فرعی اول پژوهش حاضر مبنی بر این که «مالکیت دولتی رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت را تعدیل می‌کند»، مورد تأیید قرار نمی‌گیرد. با توجه به نتایج جدول شماره (۷)، از آنجا که آماره t متغیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی * اندازه هیئت‌مدیره بزرگ‌تر از $1/965+$ بوده و سطح معناداری آن‌ها کوچک‌تر از $0/05$ است، بنابراین اندازه هیئت‌مدیره می‌تواند موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران گردد. به این ترتیب، فرضیه فرعی دوم پژوهش حاضر مبنی بر این که «اندازه هیئت‌مدیره رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند»، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

با توجه به نتایج جدول شماره ۴-۱۰، از آنجا که آماره t متغیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی * استقلال هیئت‌مدیره بزرگ‌تر از $1/965+$ بوده و سطح معناداری آن‌ها کوچک‌تر از $0/05$ است، بنابراین استقلال هیئت‌مدیره می‌تواند موجب تعدیل رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران گردد. به این ترتیب، فرضیه فرعی سوم پژوهش حاضر مبنی بر این که «استقلال هیئت‌مدیره رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت‌ها را تعدیل می‌کند»، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

آماره دوربین-واتسون مدل بین $1/5$ و $2/5$ قرار دارد. ضمناً سطح معناداری آماره F نیز $0/000$ است که پایین‌تر از $0/05$ بوده و نشان از معناداری مدل دارد. دیگر نکته قابل توجه در جدول شماره ۴-۷، ضریب تعیین تعدیل شده مدل است. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده مدل مورد استفاده حدود ۸۲ درصد می‌باشد که نشان می‌دهد حدود ۸۲ درصد

آزمون اثرگذاری مسئولیت پذیری اجتماعی از طریق نقش ... | باقری و همکاران | ۷۹

از تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل و کنترل قابل توضیح است که مقدار قابل قبولی است.

جدول شماره (۷). آزمون فرضیه دوم

سطح معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضرایب	متغیر
۰/۰۰۰	۴/۲۹۹	۰/۱۳۷	۰/۵۹۱	مقدار ثابت
۰/۰۰۰۲	۳/۳۸۱	۰/۶۸۱	۰/۹۴	مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی
۰/۴۲۵	۰/۷۹۷	۰/۱۴۲	۰/۱۱۳	مالکیت دولتی
۰/۰۲۴	-۲/۱۳۴	۰/۰۱۷	-۰/۳۲۹	اندازه هیئت مدیره
۰/۰۰۷	-۳/۴۹۱	۰/۰۳۷	۰/۵۵۵	استقلال هیئت مدیره
۰/۱۳۱	۱/۵۱۴	۰/۴۹۸	۰/۷۵۵	مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی * مالکیت دولتی
۰/۰۰۵	-۳/۲۱۵	۰/۱۲۹	-۰/۹۵۷	مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی * اندازه هیئت مدیره
۰/۰۰۰۶	۳/۶۷۹	۰/۱۷۵	۱/۱۱۹	مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی * استقلال هیئت مدیره
۰/۰۰۰	-۸/۰۸۸	۰/۰۳۲	-۰/۲۶۱	اهرم مالی
۰/۰۱۷	۲/۳۸۸	۰/۰۱	۰/۰۲۴	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	-۴/۹۳	۰/۰۰۲	-۰/۰۱۲	عمر شرکت
۰/۸۵۳	ضریب تعیین	۲۴/۷۹۴	آماره F	
۰/۸۱۸	ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۰۰۰	سطح معناداری آماره F	
۱/۸۲۸	مقدار دوربین- واتسون	روش EGLS (رفع اثرات احتمالی ناهمسانی واریانس)		

منبع: یافته‌های تحقیق

بحث و نتیجه گیری

فرضیه اول: بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

بر اساس نتایج بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری برقرار است یعنی با افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی، شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز شرکت‌ها نیز بهبود می‌یابد، یعنی هرچه قدر شرکت‌ها اصول و شاخص‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی را بیشتر رعایت نمایند، در بلندمدت شاهد شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز بهتری خواهند بود؛ بنابراین از بعد مدیریتی با بهبود شرایط محیط کار و حقوق کارکنان، رفتار کسب‌وکار، حفاظت از محیط‌زیست، همسوسازی منافع شرکت با منافع جامعه، اهمیت به خواست‌ها و نیازهای مشتریان و... با اینکه ممکن است شرکت هزینه‌هایی را در این راستا متحمل شود، اما در بلندمدت منافع رعایت این شاخص‌ها بیشتر از مخارج آن شده و همین امر باعث بهبود شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز و ارتقای بهره‌وری می‌شود. نتیجه حاصله از این تحقیق با نتایج برخی مطالعات داخلی و خارجی مطابقت دارد. وانچرون (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای به ارتباط مثبت بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ROA و ROE به‌عنوان شاخص‌های عملکرد دست یافت.

فرضیه دوم: حاکمیت شرکتی رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز را تعدیل می‌کند.

بر اساس نتایج فرضیه دوم رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل‌شده جونز برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، تحت تأثیر محرک‌هایی از جمله ویژگی‌های حاکمیت شرکتی قرار می‌گیرد. تئوری وابستگی به منابع، به تجزیه و تحلیل روابط و تداخلات مابین شرکت و نمایندگان می‌پردازد و به روابط بر اساس تأثیرگذاری آن‌ها بر تسهیل بیشینه‌سازی عملکرد شرکت ارزش می‌گذارد (پففر ۱۹۷۳؛ پففر و سالانکیک، ۱۹۷۸). در این تئوری، اعضای هیئت‌مدیره نقشی کلیدی در به دست آوردن منابع (از جمله منابعی که برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌ها و اقدامات مسئولیت‌پذیری اجتماعی به کار روند) برای شرکت ایفا می‌کنند. از سویی دیگر، بر اساس تئوری سازمانی ارائه‌شده توسط اسکات (۲۰۰۱)، تمامی اعضای

جامعه به دنبال کسب مشروعیت هستند و این امر به ایجاد نقش‌هایی مشروع در محیط سازمانی کمک می‌نماید (جادگ و همکاران، ۲۰۱۰).

بر اساس نتایج این مطالعه مالکیت دولتی نمی‌تواند رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت را تعدیل کند و این نتیجه می‌تواند ناشی از تعداد کم شرکت‌ها یا تعداد کم سال‌های موردبررسی باشد و با اینکه داده‌های موردبررسی تحت تأثیر شرایط سیاسی و اقتصادی کشور و نیز جو روانی حاکم بر بازار بورس اوراق بهادار تهران می‌باشند.

پیشنهادها

با توجه به نتایج فرضیه‌ها مسئولیت اجتماعی شرکتی بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز تأثیر مستقیم دارد، بنابراین در جهت گنجاندن مسئولیت اجتماعی شرکتی (CSR) در تمام جنبه‌های عملی شرکت‌ها، پیشنهاد می‌شود گام‌های کلیدی زیر برداشته شود:

- تعیین جایگاه CSR در سطوح تصمیم‌گیری‌های راهبردی برای اداره موفقیت در توسعه خط‌مشی‌های شرکت و به کارگیری آن.

- برقراری سیستم بازخورد و یا فرآیندی که از فعالیت‌های غیرقانونی جلوگیری می‌کند، از سوی ناظران خارجی

- توسعه روابط مستمر با همه گروه‌های سهامدار و توسعه منافع آن‌ها

- گنجاندن یک بازبینی اجتماعی مرتبط با CSR در گزارش سالانه شرکت.

- تضمین نظام پاداش‌دهی در سازمان جهت تقویت خط‌مشی‌های ایجادشده مربوط به

CSR

بنابر نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق مبنی بر اینکه سازوکارهای حاکمیت شرکتی شامل اندازه هیئت‌مدیره و استقلال هیئت‌مدیره دارای تأثیر معناداری بر رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز هستند، به سرمایه‌گذاران در برای گروه بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد می‌گردد که به منظور اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری، بر نقش نظارتی آنان در قبال تصمیمات مدیریتی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز، توجه نمایند. علاوه بر این،

به اعضای موظف و غیرموظف هیئت مدیره (به ویژه اعضای غیرموظف) نیز پیشنهاد می شود که با ایفای نقش نظارتی خود، در جهت حفظ ارزش سهامداران که از جمله مهم ترین وظایف آنان است، گام بردارند.

بنابر نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق از آنجا که در این پژوهش مشخص گردید که برای گروه بانک ها و مؤسسات مالی اعتباری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی و شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز با متغیرهای حاکمیت شرکتی بررسی شده، شامل اندازه هیئت مدیره و استقلال هیئت مدیره رابطه معناداری دارد، لذا پیشنهاد می گردد که با گسترش مطالعات و ادبیات نظری حاکمیت شرکتی فعالان بورس، اعضای هیئت مدیره شرکت ها، سهامداران، مؤسسات حسابرسی، پژوهشگران و... با مباحث حاکمیت شرکتی بیشتر آشنا شده تا بتوانند به نحو مناسبی به ایفای نقش در حاکمیت شرکتی و نتیجتاً تأثیر بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز شرکت ها بپردازند.

تعارض منافع

تعارض منافع وجود ندارد.

ORCID

Akbar Bagheri

<https://orcid.org/0000-0003-3814-9612>

منابع

۱. سعیدی، رضا، احمدی محمدعلی و رضوی ریحانه. (۲۰۱۵). رویکرد و تحلیل MCDM فازی یکپارچه برای ارزیابی عملکرد مالی شرکت های سیمان ایران، *مجله علوم زندگی* ۱۰(۵): ۵۸۶-۵۷۰.
۲. رنگریز، حمید (۱۳۹۱). ارزیابی عملکرد شرکت های سیمان ایران بر اساس روش های AHP و TOPSIS، *مجله فنی مهندسی و علوم کاربردی*، ۲(۹): ۲۸۵-۲۹۲.

3. Afiff, S., & Anantadjaya, S. P. (2020). CSR & Performance: Any Evidence from Indonesian LQ45? . *Review of Integrative Business & Economics Research*, 2(1), 85-101
4. Agnes Cheng, C. S., & Reitenga, A. (2019). Characteristics of institutional investors and discretionary accruals. *International Journal of Accounting and Information Management*, 17(1), 5–26.
5. Aupperle, K., Carroll, A., & Hatfield, J. . (2018). An empirical examination of the relationship between corporate social responsibility orientation vary by position in the organizational hierarchy? . *Rev. Bus.* 28 (3), 23-32.
6. Black, B., Love, I., & Rachinsky, A. (2006). Corporate Governance Indices and Firm's Market Value: Time Series Evidence Form Russia. *Emerging Markets Review*, 7, 361-379.
7. Boonstoppel. A. (2011). *The Relationship between Corporate Social Responsibility and Financial Performance: an empirical study of companies included in the Dow Jones Sustainability Index* [Master dissertation, Erasmus University Rotterdam], Erasmus School of Economics, Accounting, Auditing and Control, Erasmus University Rotterdam.
8. Brammer, S., Millington, A., & Rayton, B. (2007). The contribution of corporation social responsibility to organizational commitment. *The International Journal of Human Resource Management*, 18(10), 1701-1719.
9. Carver, J. (2010). A case for global governance theory: practitioners avoid it, academics narrow it, the world needs it. *Corporate Governance: An International Review*, 18(2), 149-157.
10. Castelo, M., & Lima, L. (2006). Corporate social responsibility and resource-based perspectives. *Journal of Business Ethics*, 69, 111-132.
11. Comincioli, Nicola, Laura, Poddi & Sergio, Vergalli (2012), Corporate Social Responsibility and Firm's Performance: a strati graphical Analysis, Publication Note di Lavoro, Available at SSRN:<http://ssrn.com/abstract=2132202>, 1395/08/22.

12. Cornett, M.M., Marcus, A. J, Saunders, A., & Tehranien, H. (2006). Earnings management, corporate governance, and true financial performance. Working Papers, SSRN, 1-28.
13. Davis, A.K., Guenther, D.A., Krull, L.K., & Williams, B.M. (2016). Do Socially Responsible Firms Pay More Taxes? . *The Accounting Review*, 91(1), 47-68.
14. Deegan, C. (2006). *Financial Accounting Theory*, Maidenhead: McGraw-Hill Education
15. Dittmar, A., & Mahrt-Smith, J.(2007). Corporate Governance and the Value of Cash Holdings. *Journal of Financial Economics*, 83(3), 599-634.
16. Doh, J.P., Bunyaratavej, K., & Hahn, E. (2009). Separable but not equal: the location determinants of discrete services offshoring activities. *Journal of International Business Studies*, 40(6), 926-943.
17. Fama, E., & Jensen, M. (1983). The separation of ownership and control. *Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
18. Fama, E. F. (1980). Agency problems and the theory of the firm. *Journal of Political Economy*. 88(2), 288-307.
19. Fisher, J.M. (2014). Fairer shores: Tax havens, tax avoidance, and corporate social responsibility. *Boston University Law Review*, 94, 337-365.
20. Fleming, M. (2002). What is safety culture? Rail way safety ever green House, Available at: [www.google.com \rwf\](http://www.google.com/rwf/).
21. Galli, D., Elefanti, M., & Valotti, G. (2013). From Corporate To Shared Social Responsibility: Community Governance and Social Capital Creation Through Collaboration. *APPAM International Conference: Collaboration Among Government, Market, and Society: Forging Partnerships and Encouraging Competition*, Fudan University, Shanghai, China, May 26-27, 2013
22. Geva. A. (2008). Three Models of Corporate Social Responsibility: Interrelationships between Theory, Research, and Practice. *Business and Society Review*. 113, 1-41

23. Gjolberg, M. (2014). Explaining Regulatory Preferences: CSR, Soft Law, or Hard Law? Insights from a Survey of Nordic Pioneers in CSR. *Business and Politics*, 13(2), 1-31.
24. Gones, M. (2005). The Origin of Corporate Social Responsibility: Global Forces or National Legacies. *Socio- Economic Review*, 7 605- 637.
25. Green, S. (2005). *Sarbanes Oxley and the Board of Directors*. John Wiley & Sons, Inc, Hoboken, New Jersey.
26. Hadani, M., Goranova, M., & Khan, R. (2011). Institutional investors, shareholder activism, and earnings management. *Journal of Business Research*, 64(12), 1352–1360.
27. Hermanson, D.R., & Rittenberg. (2003). Internal Audit and Organizational Governance. <http://www.Theiia.org>.
28. Hess, D., & Warren, D. E. (2008). The meaning and meaningfulness of corporate social initiatives. *Business and Society Review*, 113(2), 163-197.
29. Hoi, Ch., Wu, Q., & Zhang, H. (2014). Is Corporate Social Responsibility(CSR) Associated with Tax Avoidance? Evidence from Irresponsible CSR Activities. Saunders College of Business, Rochester Institute of Technology.
30. Huang, Chi-Jui. (2010). Corporate governance, corporate social responsibility and corporate performance. *Journal of Management and Organization*, 16(5), 641-655.
31. Kabir, R., & Minh Thai, H. (2020). Does corporate governance shape the relationship between corporate social responsibility and financial performance? . *Pacific Accounting Review*, 29(2), 1-40.
32. Visser, W. (2012). *The Age of Responsibility: CSR 2/0 and the New DNA of Business*, John Wiley & Sons Ltd.
33. Yalcin, N. (2012). Application of fuzzy multi-criteria decision making methods for financial performance evaluation of Turkish manufacturing industries, *Expert Systems with Applications*, 39(1) 350-364.
34. Zack, D. and et al. (2009) An Integrated Dynamic performance Measurement system for Improving Manufacturing competitiveness, *International Journal of Production Economics*, Vol.48,pp.25-207.

References [In Persian]

1. Moghimi, R. and et al. (2013). An integrated fuzzy MCDM approach, and analysis, to the evaluation of the financial performance of Iranian cement companies, *Life Science Journal*, 10(5), 570-586.
2. Rangriz, H. (2012). Performance Evaluation of Iran Cement Companies based on AHP and TOPSIS Methods. *Technical Journal of Engineering and Applied Sciences*, 2(9), 285-292.

استناد به این مقاله: باقری، اکبر، آباقری، حسن، ترابی، دلارام و ملا احمدی نمین، ابراهیم . (۱۴۰۵). آزمون اثرگذاری مسئولیت پذیری اجتماعی از طریق نقش تعدیل‌گر متغیرهای حاکمیت شرکتی بر شاخص مدیریت سود تعدیل شده جونز برای گروه بانکها و مؤسسات مالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه مالی و بانکداری*، ۱ (۱)، ۶۳-۸۶

doi: 10.22054/fiba.2024.75878.1008

Finance and Banking of Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License.